

Locatiekeuze

maatschappelijke opvang:

keuze voor een andere aanpak

Locatiekeuze maatschappelijke opvang: keuze voor een andere aanpak

1 Inleiding

De komende jaren zijn er nieuwe locaties voor de maatschappelijke opvang –inclusief vrouwenopvang- en de verslavingszorg nodig¹.

Voor deze nieuwe locaties willen we het proces rond de locatiekeuze op een andere manier vormgeven dan we dat tot nu toe hebben gedaan. We willen in de toekomst de burgers, wijkpanels in een eerder stadium bij het proces rond locatiekeuze betrekken.

In het verleden bestond soms onduidelijkheid over welke partij een beslissende rol had bij de locatiekeuze (b. en w., de raad of in sommige gevallen de instelling). We willen van te voren duidelijkheid verschaffen over welk bestuursorgaan dan wel instelling het besluit neemt over een locatie.

Om te komen tot een andere manier van werken, is op 24 januari 2007 een bijeenkomst georganiseerd over de manier waarop de locatiekeuze in de maatschappelijke opvang en verslavingszorg tot stand komt. Hier is gesproken tussen wijkpanels, omgevingsoverleggen, raadsleden, betrokken instellingen, cliënten van instellingen en beleidsmedewerkers van de gemeente Leeuwarden, over de wijze waarop de locatiekeuze het beste vorm kan worden gegeven.

De bijeenkomst was voor ons de eerste stap naar een andere aanpak. Deze notitie is een tweede stap. Hierin verwoorden wij de gedeelde uitgangspunten uit de bijeenkomst van 24 januari 2007 en werken we deze punten uit naar de praktijk. Het gaat hier om een voorstel. **Graag horen wij uw reactie hierop.**

Opbouw notitie

De opbouw van de notitie is als volgt:

We beginnen met de uitkomsten van de bijeenkomst over locatiekeuze in januari jl. Dit vormt de basis voor het vervolg van de notitie.

Hoofdstuk 2 beschrijft voor welke voorzieningen van maatschappelijke opvang concreet een locatie gezocht wordt.

In hoofdstuk 3 worden de rollen van de vertegenwoordigers van de burgers, de raad, het college en de instellingen uitgewerkt.

Hoofdstuk 4 doet een voorstel over wanneer de raad, het college dan wel de instelling het definitieve besluit rond locatiekeuze neemt.

Tenslotte gaan de hoofdstukken 5 en 6 in op de projectuitvoering en het proces op de korte termijn.

Resultaten bijeenkomst

Belangrijke conclusies uit de bijeenkomst over locatiekeuze zijn:

- Burgers vanaf het begin betrekken bij het proces rond locatiekeuze.
- Burgers serieus nemen; Mogelijkheden voor compensatie van de wijk meenemen.

¹ Zie ook de notitie 'Voor iedereen (een) plek!' van november 2006 (te downloaden via Bestuurlijke informatie van de www.leeuwarden.nl).

- Burgers of wijken zijn niet besluitvormend, dat is de verantwoordelijkheid van de politiek (college van b. en w. en de gemeenteraad).
- Voorkeur voor de werkwijze van Dialoog, Besluit, Uitvoering in overleg (DBU)².
 - Bij het DBU model gaat het college eerst de dialoog aan met alle betrokkenen, vervolgens neemt het college of de raad een beslissing rond locatiekeuze en zoekt overleg met de omgeving om plannen te ontwikkelen en te verwezenlijken;
 - Tot nu toe is vaak gebruik gemaakt van de werkwijze van Besluit, Bekendmaken en Verdedigen (BBV). Het college of de raad neemt een besluit, maakt het bekend in de buurt en gaat het vervolgens verdedigen.
 - We willen nu gaan werken via het model van Dialoog, Besluit en Uitvoering in overleg.
- Duidelijkheid vooraf over het proces rond de locatiekeuze voor maatschappelijke opvang en verslavingszorg. Dit betekent dat duidelijk is wat de rollen zijn van burgers, raad, college en instellingen; duidelijk is wie op welk moment wordt geïnformeerd, duidelijk is wie een besluit neemt en wanneer burgers inspraak hebben of mee kunnen praten;
- Goede afspraken maken, waarbij een onderscheid gemaakt moet worden tussen lichtere (woonvoorzieningen) en zwaardere voorzieningen (voorzieningen dicht op het straatleven);
- Meerdere locaties tegelijkertijd en indien mogelijk verspreid over de stad uitzetten;
- Communicatie: blijvend aandachtspunt. Van begin tot eind van het proces informatie geven en met elkaar in gesprek blijven.

2 Benodigde nieuwe locaties

In de komende tijd moeten nieuwe locaties gezocht worden voor de volgende voorzieningen:

- Algemene opvang (40 plaatsen woonvoorziening);
- Zorgafdeling (50 plaatsen verpleegtehuis);
- Nachtopvang (35 plaatsen);
- Woonpension Willemstate (24 plaatsen).

Onderstaand geven we meer achtergrondinformatie over de voorzieningen waar een nieuwe locatie voor gezocht wordt.

2.1 SMO Fryslân³

De hierboven genoemde voorzieningen vormen een onderdeel van Stichting Maatschappelijke Opvang Fryslân (SMO Fryslân). Voor de algemene opvang, de zorgafdeling en de nachtopvang is de aanleiding voor het zoeken naar een nieuwe locatie de ontmanteling van het gebouw De Terp aan de Goudenregenstraat. De redenen om het gebouw de Terp te verlaten zijn: het kleinschaliger werken met cliënten en de noodzaak van een grootschalige renovatie van het pand⁴. Voor het woonpension Willemstate geldt dat de huidige locatie ruimte biedt voor 16 mensen. Omdat de vraag naar een plaats in Willemsstate hoger ligt dan deze 16 plaatsen en omdat er op de huidige locatie financieel niet quitte gedraaid kan worden (dit kan bij een minimum van 24 bewoners), wordt gezocht naar een nieuwe locatie.

² Tijdens de bijeenkomst werd deze werkwijze DDD (Dialogue-Decide-Deliver) aanpak genoemd. Gezien ook de voorkeur vanuit de raad voor Nederlands terminologie, heb ik deze vertaald naar DBU.

³ SMO Fryslân uit Leeuwarden en Maatschappelijke Opvang & Ondersteuning (crisisopvang Blijenhof) uit Burgum fuseren. Vanaf 1 januari 2007 is de bestuurlijke fusie een feit. Op 1 januari 2008 wordt er ook juridisch een nieuwe stichting gevormd.

⁴ De Corporatieholding Friesland (CHF) is eigenaar van het gebouw. SMO Fryslân huurt De Terp van de CHF.

In het kader van het deconcentratiebeleid van de gemeente Leeuwarden, is er vorig jaar een sociaal pension in Sneek gestart en gaan dit jaar en volgend jaar sociale pensions in Drachten en Heerenveen open. Het aantal plaatsen in de algemene opvang kan hierdoor teruggebracht worden van 80 naar 40 plaatsen. Daarnaast is door de opening van Willemstate het aantal plaatsen in de nachtopvang verminderd van 45 naar 35.

Algemene opvang

Wat is het?

Een 24-uursvoorziening voor kortdurende (maximaal zes maanden) opvang, onderdak en begeleiding voor iedereen die geen eigen thuis heeft. Nieuwe cliënten van de maatschappelijke opvang worden geplaatst in de Algemene Opvang. Er is plek voor 40 mensen. Binnen de Algemene Opvang wordt de problematiek/vraag van de cliënt in beeld gebracht en wordt een vervolgtraject uitgezet. Dit traject kan bestaan uit doorstroom naar een andere voorziening binnen (of buiten) de maatschappelijke opvang of uitstroom naar een zelfstandige woonvorm al dan niet met ambulante begeleiding (in of buiten Leeuwarden). Hiermee krijgt de Algemene Opvang de functie van eerste opvang, waarin cliënten een korte periode verblijven. Binnen de algemene opvang zijn 10 plaatsen beschikbaar voor de kortdurende opvang van ex-gedetineerden, afkomstig uit Leeuwarden, die na ontslag uit detentie niet over huisvesting beschikken.

Financierder: gemeente financiert mee. De gemeente financiert de basisvoorziening en basisbegeleiding. De ondersteunende en activerende begeleiding gebeurt vanuit AWBZ gelden.

Werkgelegenheid: 28 medewerkers.

Locatie: Er wordt gezocht naar een locatie met o.a. 40 eenvoudige gemeubileerde zit/slaapkamers met keukenblok en sanitair (min. 20 m²).

Zorgafdeling

Wat is het?

Een afdeling met 50 plaatsen, die 24 uur per dag verzorging en verpleging biedt aan (oudere) dak- en thuislozen. Bewoners worden begeleid door een persoonlijk begeleider, die met de bewoner een plan maakt waarin staat welke zorg en mogelijk verpleging nodig is en welke begeleiding bij sociale problemen (bijvoorbeeld eenzaamheid) en problematiek rond schulden of verslaving wordt gegeven. Iedere bewoner heeft een eigen kamer. Daarnaast is er een recreatieruimte waar een groep bewoners gezamenlijke maaltijden gebruikt en waar dagbesteding plaatsvindt. De verzorging en verpleging kan tijdelijk, maar ook permanent zijn. SMO Fryslân biedt deze voorziening voor ouderen in samenwerking met Zorggroep Noorderbreedte aan.

Financierder: gemeente financiert de opvang. De zorg wordt geleverd door de Zorggroep Noorderbreedte (op basis van AWBZ-indicaties voor de bewoners).

Werkgelegenheid: 51 medewerkers.

Locatie: Er wordt gezocht naar een locatie met een capaciteit van 50 plaatsen, opgedeeld in 2 keer 25 plaatsen waarbinnen ieder team met daaraan gekoppelde groep cliënten van 25 los van elkaar hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Het gaat o.a. om 50 kamers met minimaal 14,40 m² per kamer.

Van de kamers moeten er 20 rolstoeltoegankelijk zijn. Daarnaast zijn onder meer nodig 2 grote badkamers geschikt voor tilliften en brancards; 2 eetkamers, 2 huiskamers en een centrale wasruimte.

Nachtopvang

Wat is het?

De Nachtopvang biedt dakloze mensen, zonder slaappleats, de mogelijkheid om te overnachten vanaf 17.00 tot 9.30 uur. Er wordt een warme maaltijd en een ontbijt verstrekt en er is een gemeenschappelijke verblijfsruimte. Ook kan men kleren laten wassen. Er is plaats voor 30 mannen en 5 vrouwen. Het aantal bedden wordt van november tot april bij slechte weersomstandigheden (vorst) uitgebreid.

Dit is een laagdrempelige opvang voor dak- en thuislozen. Mensen die gebruik maken van de nachtopvang worden gemotiveerd of gewezen op de mogelijkheden van de algemene opvang. Het gaat om een doelgroep die dicht op het straatleven zit en vaak meerdere problemen kent.

Financierder: de gemeente financiert.

Werkgelegenheid: 12 medewerkers.

Locatie: Er wordt gezocht naar een locatie met o.a. 20 eenpersoonskamers met bed en stoel (6m²) en 5 driepersoonskamers met 3 bedden en stoelen (15m²). Het kan hier gaan om een gecombineerde voorziening van dagopvang, gebruiksruimte en nachtopvang of om een zelfstandige nachtopvang.

Woonpension Willemstate

Wat is het?

Het woonpension biedt een veilige, rustige woonplek aan mensen met ernstige verslavings- en psychische problematiek. In het pension kunnen zestien mensen terecht. Zij hebben ieder een eigen kamer voorzien van een douche. Er zijn gezamenlijke voorzieningen, zoals een keuken, een kleine recreatieruimte en toiletten. Er is dag en nacht toezicht. Iedere bewoner heeft een begeleider die samen met de bewoner een begeleidingsplan maakt. Er wordt nauw samengewerkt met de Geestelijke Gezondheidszorg en de Verslavingszorg.

Financierder: AWBZ gelden.

Werkgelegenheid: 12 medewerkers.

Locatie: Er wordt gezocht naar een locatie met o.a. 24 éénpersoonskamers met eigen sanitaire voorzieningen (15-20 m²).

2.2 Vestiging in of buiten het centrum?

Voor een deel van de voorzieningen geldt dat er een voorkeur is voor vestiging in of nabij het centrum. Dit geldt het meest voor de nachtopvang. De cliënten van de nachtopvang bevinden zich vooral in het centrum. Vestiging in of nabij het centrum bewerkstelligt dat een zo groot mogelijke groep gebruik zal maken van de voorziening en beperkt de overlast van looproutes door woonwijken.

Een centrale ligging van de algemene opvang heeft een lichte voorkeur gezien vanuit de intake van nieuwe cliënten. Ook voor het woonpension Willemsstate geldt een lichte voorkeur voor het centrum, vanwege de vertrouwdheid van de bewoners met dit gebied.

Het verpleeghuis kan in principe overal in de stad gevestigd worden. Vestiging buiten de stad wordt op dit moment niet als een gewenste optie gezien. Mocht dit toch overwogen worden, dan betekent dit ook het verlies van 50 arbeidsplaatsen.

In bijlage 1 besteden we aandacht aan de overige ontwikkelingen rondom locaties. Deze zijn eerder beschreven in de notitie Voor iedereen (een) plek. Het gaat hier om ontwikkelingen die al lopen of om ontwikkelingen waarin de gemeente een meer zijdelingse rol heeft. De instellingen die het betreft zijn Fier Fryslân (vrouwenopvang), Verslavingszorg Noord Nederland en Limor (crisisopvang).

3 Betrokken partijen in het proces van locatiekeuze

In de vorige paragraaf heeft u een beeld gekregen van de voorzieningen waarvoor een nieuwe locatie gezocht moet worden. In deze paragraaf willen we stil staan bij de verschillende partijen en hun rol in het proces van locatiekeuze. Per groep gaan we in op de onderdelen Dialoog, Besluit, Uitvoering in overleg en Informatie. We beginnen bij de burgers.

3.1 Burgers

Het is niet mogelijk om alle Leeuwarder burgers te betrekken bij het proces rond locatiekeuze. Als vertegenwoordigers van de burgers is daarom gekozen voor de wijkpanels, omgevingsoverleggen, de Leeuwarder Ondernemersvereniging, koepelorganisaties van scholen en aanwezige actiecomités.

Dialoog

- door het voorleggen van deze notitie, kunnen de vertegenwoordigers van de burgers een reactie geven op de wijze van aanpak van de locatiekeuze maatschappelijke opvang. De reacties worden in een reactienota verwerkt. Hierin wordt ook aangegeven of de reactie verwerkt is in de notitie locatiekeuze en waarom wel of waarom niet.
- Op het moment dat de werkgroep locatiekeuze van start gaat, kunnen vanuit de burgers mogelijk geschikte locaties worden doorgegeven aan de werkgroep. Er vindt terugkoppeling vanuit de werkgroep plaats over de geschiktheid van de locatie.
- Als er een mogelijke locatie in een bepaalde wijk gevonden is, gaat de wethouder -voordat er een besluit door college of raad genomen is- in overleg met de desbetreffende wijk. Van de betreffende wijk wordt een overzicht gemaakt van de sociale spelers. Het gaat hier om de direct omwonenden, het wijkpanel, ondernemersverenigingen, scholen, enz. Met deze sociale spelers gaat de wethouder in gesprek over de voorziening, de betekenis daarvan voor de wijk en de reacties daarop van de wijkvertegenwoordigers.

Uitvoering in overleg

De vertegenwoordigers van de burgers kunnen zitting nemen in een werkgroep rond de beperking van overlast. In deze werkgroep zullen de huidige maatregelen ter beperking van overlast en verhoging van de veiligheid bij bestaande opvanglocaties besproken worden en waar mogelijk geoptimaliseerd. Op het moment dat er een besluit door de raad of het college is genomen en er daadwerkelijk een opvangvoorziening in een wijk komt, zal er een beroep gedaan worden op de bewoners van deze wijk om zitting te nemen in het omgevingsoverleg. De door de werkgroep Overlastbeperking vastgestelde maatregelen ter beperking van overlast, kunnen dan in overleg tussen de buurtbewoners, de maatschappelijke opvanginstelling en de gemeente worden uitgewerkt voor de desbetreffende locatie.

Informatie

De gemeente zal per kwartaal verslag doen over de stand van zaken voor het vinden van locaties⁵.

3.2 Raad

Dialogoog

- Door het voorleggen van deze notitie, kunnen de leden van de commissie Welzijn en de fractievoorzitters een reactie geven op de wijze van aanpak van de locatiekeuze maatschappelijke opvang. De reacties worden in een reactienota verwerkt. Hierin wordt ook aangegeven of de reactie verwerkt is in de notitie locatiekeuze en waarom wel of waarom niet.
- Op het moment dat de werkgroep locatiekeuze van start gaat, kunnen vanuit de raad mogelijk geschikte locaties worden doorgegeven aan de werkgroep. Er vindt terugkoppeling vanuit de werkgroep plaats over de geschiktheid van de locatie.

Besluit

- Na de reactieronde, zal een definitieve versie van de notitie Locatiekeuze maatschappelijke opvang naar de commissie welzijn en de raad gestuurd worden met het verzoek ter vaststelling. Na het besluit door de raad, wordt op basis van de vastgestelde notitie het verdere traject rond locatiekeuze ingezet en uitgewerkt.
- Op basis van de uitgangspunten van de notitie, besluit de raad over een bepaalde voorziening in een bepaalde wijk. Een mogelijk onderdeel van het besluitvormingstraject van de raad kan het organiseren van een hoorzitting voor burgers zijn of een andere vorm van inspraak.

Informatie

Het college zal elk kwartaal aan de raad verslag doen van de stand van zaken rondom het vinden van locaties⁶. Ook zal het college de raad vooraf ter kennisgeving informeren bij een locatie waar een bestemmingsplanwijziging nodig is waar het college het besluit kan nemen (dit gaat dan om een artikel 19, lid 2 procedure).

3.3 College

Het college is de opdrachtgever voor het project rond het proces van locatiekeuze voor de maatschappelijke opvang. Wethouder Zorg en Opvang, Roel Sluiter, is daarbinnen de coördinerend portefeuillehouder. De ondersteuning van het college en de uitvoering van het project ligt bij de sector Zorg, Hulpverlening & Sport. De projectleider is Cristien Bajema.

Dialogoog

Het college gaat door het voorleggen van deze notitie aan de verschillende partijen en door het in gesprek met een wijk -voordat er een besluit genomen wordt over een mogelijke opvangvoorziening in die wijk-, de dialoog aan.

Besluit

- Na de reactieronde, zal een definitieve versie van de notitie Locatiekeuze maatschappelijke opvang naar het college van b. en w. gestuurd worden ter vaststelling. Het college stuurt de notitie, na vaststelling, door naar de commissie welzijn en de raad. Na het besluit door de raad,

⁵ In sommige gevallen zal het nodig zijn om dit vertrouwelijk te doen. Dit om te voorkomen dat mogelijke locaties al niet meer beschikbaar zijn, voordat er überhaupt met de raad en de wijk over gesproken kan worden.

⁶ zie noot 5.

wordt op basis van de vastgestelde notitie het verdere traject rond locatiekeuze ingezet en uitgewerkt.

- Op basis van de uitgangspunten van de notitie, besluit het college over een bepaalde voorziening in een bepaalde wijk.

Informatie

Het college doet elk kwartaal aan de raad verslag van de stand van zaken rondom het vinden van locaties.

3.4 Instellingen

Dialogoog

- Door het voorleggen van deze notitie, kunnen de instellingen een reactie geven op de wijze van aanpak van de locatiekeuze maatschappelijke opvang. De reacties worden in een reactienota verwerkt. Hierin wordt ook aangegeven of de reactie verwerkt is in de notitie locatiekeuze en waarom wel of waarom niet.
- SMO Fryslân is, als organisatie waar de nieuwe locaties nodig zijn, deelnemer aan de werkgroep locatiekeuze. Dit geldt ook voor de woningcorporaties.

Informatie

De instellingen op het terrein van de maatschappelijke opvang en verslavingszorg –het Leger des Heils, Limor, Fier Fryslan, Maatschappelijke Opvang en Ondersteuning, Verslavingszorg Noord Nederland en SMO Fryslan- en de woningcorporaties, worden per kwartaal op de hoogte gehouden van de stand van zaken rondom de locaties⁷.

4 Wie neemt de definitieve beslissing?

Nadat we in het vorige hoofdstuk per partij de onderdelen Dialogoog, Besluit en Uitvoering in overleg hebben uitgewerkt, gaan we in dit hoofdstuk verder met de invulling van het Besluit. Dit hoofdstuk heeft dus vooral betrekking op de rolverdeling tussen raad en college en in sommige gevallen op de instelling.

Een belangrijke vraag is wie de beslissing neemt. Uitgangspunt bij deze afweging is een onderverdeling in zwaardere en lichtere opvangvoorzieningen⁸.

Onder zwaardere voorzieningen verstaan we voorzieningen die vanuit de burgers als meer overlastgevend gezien worden. Het gaat hier om de volgende voorzieningen: de nachtopvang, de dagopvang en de gebruikruimte. De groep cliënten die van deze voorzieningen gebruik maakt zit nog dicht op het straatleven. Doordat zij vaak van zowel de nachtopvang als de dagopvang gebruik maken, brengt dit ook meer verkeer tussen de beide locaties met zich mee (looproutes).

Bij lichtere voorzieningen gaat het om cliënten die verder van het straatleven af zitten. Dit zijn voorzieningen voor mensen die een woontraject hebben. Het gaat hier om de algemene opvang, het verpleegtehuis voor dak- en thuislozen en de trainingswoningen of leerhuizen.

⁷ Zie noot 5.

⁸ De factor tijd kan ook een belangrijke rol spelen. Bijvoorbeeld als de rijksfinanciering gekoppeld is aan een tijdslimiet voor openstelling van een voorziening (heroïnebehandel unit). Dit beperkt de mogelijkheden in een proces van locatiekeuze.

Daarnaast moet elke locatie getoetst worden aan het bestemmingsplan. Het kan zijn dat een bestemmingsplan het gewenste gebruik niet mogelijk maakt. In dat geval zal er eerst een vrijstelling van het bestemmingsplan moeten worden verleend. Het gaat hier om de toepassing van artikel 19 uit de Wet Ruimtelijke Ordening. In sommige gevallen is er sprake van artikel 19, lid 1 (bevoegdheid Raad), terwijl in andere gevallen art. 19, lid 2 (bevoegdheid b. en w.) De procedure 19, lid 1 vraagt veel tijd (9-12 maanden afhankelijk van bezwaren)⁹.

Tenslotte speelt ook het al dan niet financieren van een voorziening door de gemeente een rol. Naarmate de gemeente (een deel van) de voorziening financiert, is het waarschijnlijker dat de raad of het college een besluit neemt over de locatie.

Op basis van de bovengenoemde onderverdelingen doen we het volgende voorstellen:

4.1 De raad aan zet

Het voorstel van het college is –voortbordurend op de uitkomst van 24 januari- om bij een zwaardere voorziening voor maatschappelijke opvang, de raad het besluit te laten nemen. Het gaat hier om de volgende voorzieningen: de nachtopvang, de dagopvang en de gebruikruimte. Dit zijn alle drie voorzieningen voor mensen die nog dicht op het straatleven zitten. Gemiddeld gaat het hier om cliënten die –in ieder geval qua beeldvorming- meer kans op overlast met zich meebrengen. Ook als het gaat om een bestemmingsplanwijziging vallend onder artikel 19 lid 1, wordt het besluit over een locatie door de raad genomen. Een dergelijke procedure beslaat tussen de 9 en 12 maanden.

Bovengenoemde voorzieningen worden door de gemeente gefinancierd.

4.2 Het college aan de slag

Het voorstel van het college is om bij de lichtere voorzieningen, waarbij de cliënten een woontraject hebben, het college het besluit te laten nemen. Het gaat hier om de algemene opvang, het verpleegtehuis voor dak- en thuislozen en de trainingswoningen of leerhuizen. Dit zijn voorzieningen voor mensen die een woontraject hebben. Het gaat hier gemiddeld om voorzieningen die weinig overlast met zich meebrengen.

Daarnaast geldt dat het college besluit bij een bestemmingsplanwijziging vallend onder artikel 19 lid 2. Een dergelijke procedure neemt ongeveer 3 maanden in beslag. Ook bij de bovengenoemde voorzieningen financiert de gemeente (mee).

4.3 De instelling voert uit

Het voorstel is om daar waar het gaat om woonvoorzieningen, welke bekostigd worden door derden – zoals AWBZ gelden-, de instelling het initiatief neemt en in overleg met het college besluit.

De instelling moet hierbij aan de volgende randvoorwaarden op het terrein van communicatie en overlastbeperking voldoen: - een uitgewerkt communicatieplan met de buurt; - het opzetten van een omgevingsoverleg; - de instelling moet beschikken over duidelijke gedragsregels in en in de nabije omgeving van de locatie.

Het gaat hier om bijvoorbeeld het Pension Willemstate, dat geheel door AWBZ gelden gefinancierd wordt. In de toekomst geldt deze benadering ook voor eventuele nieuwe woonvoorzieningen of uitbreiding van de capaciteit van bestaande woonvoorzieningen, waar geen gemeentelijke financiering mee gemoeid is. Op dit moment zijn hiervoor geen plannen bij de gemeente bekend.

Mocht er sprake van een bestemmingsplanwijziging (artikel 19) dan besluit de raad of het college.

⁹ Per 1 januari 2008 wordt de Wet Ruimtelijke Ordening vernieuwd. Artikel 19 wordt dan vervangen door projectbesluiten. Het is op dit moment nog onduidelijk wat de exacte gevolgen van deze wijziging zijn.

4.4 Nadere uitwerking

Per locatie gaan we in op het mogelijke besluitvormingsproces richting raad, college en/of de instelling.

Algemene opvang

Het Besluitvormingstraject

Het gaat hier om een woonvoorziening. Het college is de besluitnemer. In geval van dat een mogelijke locatie een niet juiste bestemming heeft, en een bestemmingswijzigingsprocedure artikel 19, lid 1 ingezet wordt, dan is de raad de beslisser.

Al mogelijke locaties in beeld?

SMO Fryslan heeft in samenwerking met de woningcorporaties gezocht naar mogelijke locaties. Deze zoektocht heeft tot nu toe één kansrijke locatie opgeleverd. Het gaat hier om de locatie waar het Gymnasium was gevestigd aan de Nieuwe weg.

Zorgafdeling

Het Besluitvormingstraject

Het gaat hier om een lichtere voorziening. Het college is de besluitnemer. In geval van dat een mogelijke locatie geen juiste bestemming heeft, en een bestemmingswijzigingsprocedure artikel 19 lid 1 gevolgd moet worden, is de raad de beslisser.

Al mogelijke locaties in beeld?

SMO Fryslân is op dit moment in overleg met het College Bouw over de mogelijkheden voor nieuwbouw. Mocht dit overleg positief verlopen, dan komt er nieuwbouw voor het verpleegtehuis/de zorgafdeling op een andere locatie.

Nachtopvang

Het Besluitvormingstraject

Het gaat hier om een zwaardere voorziening van maatschappelijke opvang, die cliënten opvangt die nog dicht op het straatleven zitten. De raad neemt hierover het besluit.

Al mogelijke locaties in beeld?

De nachtopvang wordt genoemd in een motie van de raad (februari 2006), waarin gevraagd is om te komen tot een totaalplan voor de voorzieningen zorg en opvang. Hierbij wordt ook de nachtopvang genoemd (gecombineerd met dagopvang en gebruikruimte).

Om deze motie uit te voeren zal er gezocht worden naar de mogelijkheden van nieuwbouw in en nabij de binnenstad.

Daarnaast is er de mogelijkheid om te zoeken naar een locatie voor alleen de nachtopvang. Dit vanwege de positieve evaluatie van de gebruikruimte, die sinds een half jaar gevestigd is bij de dagopvang aan de Zuidergrachtswal.

Op dit moment zijn er geen locaties in beeld.

Pension Willemstate

Het Besluitvormingstraject

Bij het Pension Willemsstate is er sprake van een woonvoorziening die door derden wordt bekostigd. Dit maakt dat de instelling het initiatief neemt en in overleg met het college besluit.

In geval van dat een mogelijke locatie een niet juiste bestemming heeft, en een bestemmingswijzigingsprocedure artikel 19, lid 1 gevolgd moet worden, is de raad de beslisser. In geval van dat een mogelijke locatie een niet juiste bestemming heeft, en een bestemmingswijzigingsprocedure artikel 19, lid 2 gevolgd moet worden, is het college de beslisser.

Al mogelijke locaties in beeld?

Nee, op dit moment niet.

5 Projectuitvoering

Bestuurlijke opdrachtgever is het college van b. en w. Namens het college is de wethouder Zorg en Opvang, Roel Sluiter, de coördinerend portefeuillehouder. De wethouder wordt elke 14 dagen geïnformeerd over de stand van zaken.

Ambtelijke opdrachtgever is Dietske Bouma, directeur Welzijn.

De projectleider is Cristien Bajema van de sector Zorg, Hulpverlening & Sport. Daarnaast zal er secretariële ondersteuning bij de werkgroepen aanwezig zijn.

Opdracht: Het zoeken van 4 nieuwe locaties voor de maatschappelijke opvang. Dit willen we doen aan de hand van een andere aanpak. Het zoekproces zal transparant van vorm zijn, in een eerder stadium de burgers/wijkpanels erbij betrekken en regelmatig verslag doen van de stand van zaken (Dialogo, Besluitvorming en Uitvoering in overleg aanpak, zie hoofdstuk 3).

Er worden drie werkgroepen ingesteld:

- *Werkgroep Locatiekeuze*, met daarin vertegenwoordigers van woningcorporaties Nieuw Wonen Friesland, Corporatieholding Friesland, SMO Fryslân, Verslavingszorg Noord Nederland en de gemeente Leeuwarden (gemeentemakelaar en projectleider). De werkgroep Locatiekeuze komt op een zo kort mogelijke termijn bij elkaar. Per voorziening wordt naar locaties gezocht. Suggesties voor locaties vanuit de verschillende geledingen zijn in de inventariserende fase van harte welkom. De werkgroep beoordeelt elke locatie aan de hand van de 5 B's: Beschikbaar, Bruikbaar, Beheersbaar, Bereikbaar en Betaalbaar. In bijlage 2 wordt de 5 B's uitgebreid beschreven. In het nog te schrijven projectplan worden de 5 B's concreter uitgewerkt. De bevindingen worden teruggekoppeld aan beleidsmedewerkers binnen de gemeente op de terreinen van juridische en veiligheidszaken, wijkzaken, toetsers bestemmingsplannen, communicatie en maatschappelijke opvang en verslavingszorg. Mocht het bij een locatie gaan om een bestemmingsplanwijziging (artikel 19, lid 1) dan kan overwogen worden om de aanvraag zo snel mogelijk in te dienen, vanwege de lange periode die een dergelijke procedure met zich meebrengt (9 maanden).
- *Werkgroep Overlastbeperking*, met de vertegenwoordigers van de burgers, de politie, vertegenwoordiger JVZ, SMO Fryslân en de projectleider vanuit ZHS. In deze werkgroep worden de huidige maatregelen ter voorkoming van overlast en verhoging van de veiligheid bij bestaande opvanglocaties besproken en waar mogelijk geoptimaliseerd. De werkgroep Overlastbeperking komt op korte termijn bij elkaar. Hierbij kunnen ideeën opgedaan worden uit de aanpak van andere gemeenten. Het resultaat uit deze werkgroep zal toegepast worden bij de uiteindelijk gekozen locaties.

- *Werkgroep Communicatie*, met een communicatieadviseur vanuit de gemeente, een vertegenwoordiger vanuit de instelling en de projectleider vanuit ZHS worden de communicatieplannen opgesteld.

Financiën

De benodigde financiën hebben betrekking op het faciliteren van het gehele proces rond de aanpak van locatiekeuze. Het gaat hier om:

- het organiseren van een avond zoals in januari met alle verschillende partijen, inloopavonden enz.;
- het communicatietraject;
- de ureninzet van adviseurs bij stadsontwikkeling.

In het nog te schrijven projectplan worden de financiën verder uitgewerkt.

6 Proces korte termijn

Het proces rond deze notitie ziet er nu als volgt uit:

- Op 16 maart 2007 versturen we de notitie met verzoek om reactie naar alle verschillende geledingen (wijkpanels, omgevingsoverleggen, actiecomités, instellingen, cliënten instellingen, raadsleden en beleidsmedewerkers)
- Er is een reactietijd van 14 dagen. 3 april is de laatste dag voor het toesturen of mailen van reacties. Ook kunt u deze reacties mondeling overbrengen aan wethouder Sluiter op de inloopavond van 3 april 2007 in de Koperen Tuin (Prinsentuin 1) te Leeuwarden.
- Op basis van uw aanvullingen en commentaar wordt een reactienota geschreven. Deze wordt op 10 april naar alle geledingen toegestuurd.
- De notitie Locatiekeuze maatschappelijke opvang gaat richting college, commissie welzijn en de raad. Het streven is om de notitie op 24 april in het college te laten vaststellen, op 9 mei in de Commissie Welzijn te bespreken en op 21 mei in de Raad te laten vaststellen.
- De door het college en de raad vastgestelde notitie, vormt de basis voor het proces van locatiekeuze.

Bijlage 1

Overige ontwikkelingen locaties maatschappelijke opvang en verslavingszorg

Vrouwenopvang Fryslân

Op vrij korte termijn zal er een verhuizing plaats vinden van het Blijf van mijn Lijf Huis en Asja. Aangezien het hier om anonieme huizen gaat, staat hier verder geen informatie over welke wijken het hier gaat. Wel kan gezegd worden dat zij voldoen aan een betere spreiding over de stad.

Verslavingszorg Noord Nederland

De nieuwe locatie voor de medische heroïnebehandeling is gevonden aan het Zuidvliet. In de loop van 2007 zal deze, na verbouwing, in gebruik genomen worden.

De Verslavingszorg Noord Nederland is verder op zoek naar één nieuwe locatie waarin in principe zowel kantoorplekken, als klinische en ambulante onderdelen kunnen worden ondergebracht. Mocht dit niet realiseerbaar zijn, dan zal gezocht worden naar twee of drie verschillende locaties, waar een bepaald onderdeel van de verslavingszorg een plek kan krijgen. Als gemeente zijn wij niet de trekker in dit proces omdat wij alleen betrokken zijn bij één van de onderdelen van de Verslavingszorg Noord Nederland: de ambulante verslavingszorg. Het gaat hier om ambulante behandelingen, preventie, sociale verslavingszorg en de reclassering.

Limor

De crisisopvang van Limor bevindt zich nu in de buurt van het Cambuurplein (23 plaatsen). Elders in de binnenstad bevindt zich het sociaal pension De Bel, met 12 tot 14 plaatsen.

Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan het verplaatsen van de crisisopvang van Limor en het sociaal pension de Bel naar Bilgaard. Er zullen daar 15 appartementen komen voor kortdurende crisisopvang (kort durende opvang) en 16 appartementen sociaal pension (langdurende bewoning, met zorg en toezicht).

In januari 2006 heeft de Corporatieholding Fryslân plannen aan de gemeente aangeboden voor vervangende nieuwbouw voor de crisisopvang en het woonpension op een locatie in de Kei in Bilgaard. Vervolgens zijn er de volgende acties geweest:

1. In de eerste maanden van 2006 is er intensief afstemmingsoverleg geweest tussen Limor en de verschillende betrokken diensten van de gemeente (Stadsontwikkeling en Welzijn).
2. Op 16 maart 2006 is het bouwplan van Limor besproken binnen de wijkprojectgroep van de woonservicezone Bilgaard. In deze wijkprojectgroep zitten het wijkpanel, wijkorganisatie, de woningcorporaties, Zorginstellingen, het Swol en de gemeente Leeuwarden.
3. In mei 2006 heeft het college zich bereid verklaard, onder een aantal voorwaarden, om mee te werken aan het bouwplan. Deze voorwaarden waren: het aantal bouwlagen terugbrengen van 3 naar 2, passend binnen het bestemmingsplan en passend binnen het gemeentelijk beleid ten aanzien van de maatschappelijke opvang.
4. Limor heeft voldaan aan de gestelde voorwaarden en een nieuw bouwplan ingediend bij de Gemeente Leeuwarden
5. Op 1 februari 2007 is er een eerste presentatie gehouden voor het wijkpanel van Bilgaard. De reacties op de plannen waren positief. Op 6 maart is een informatieavond georganiseerd voor een bredere doelgroep van met name omwonenden door het Woonbedrijf en Limor. Ook hier is het plan positief ontvangen..

De nieuwe aanpak zullen we in dit lopend traject ook neerzetten door als gemeente en als wethouder zoveel mogelijk betrokken te zijn bij de communicatie, aanwezig te zijn bij de informatieavonden etc.

Overige locaties

Binnen de gemeente vindt momenteel een discussie plaats over het bouwen van wooneenheden voor mensen die in hun omgeving onaanvaardbare overlast veroorzaken. Voor de plaats van dit type wooneenheden wordt gezocht naar locaties die geen, of zo min mogelijk overlast opleveren voor omwonenden. Ze zijn immer bedoeld om overlast te verminderen.

Zodra hierover meer bekend is, zal worden aangegeven op welke wijze de besluitvormingsprocedure over dit soort locaties past in de hiervoor omschreven procedure.

Bijlage 2

Toetsingspunten voor de verschillende locaties

1. Bruikbaar

Beoordeling op basis van het programma van eisen van de uitvoerende instelling.

2. Bereikbaar

- Bereikbaarheid van politie en/of hulpdiensten meer dan bij andere voorzieningen.
- De voorziening moet liggen waar de doelgroep zich ophoudt of waar ze naar toe kunnen zonder dat er al te veel overlastgevende klantbewegingen op gang komen

3. Beschikbaar

Vragen die hier beantwoord moeten worden zijn: is het gebouw niet bezet of onbezet te krijgen?

Welke bestemming heeft het gebouw en is de juiste bestemming te verwerven? Is er planontwikkeling voor de lange termijn?

4. Beheersbaar

De beheersbaarheid heeft betrekking op de openbare orde en veiligheid. De gevolgen voor de buurt en omgeving (overlast omwonenden en aanlooproutes) zijn belangrijke aspecten. Ligging ten opzichte van woonfunctie.

5. Betaalbaar

Het dient te passen binnen het beschikbare budget.